

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és esütőtörökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 4 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész éve 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Játék a hazáért.

Néhány nappal ezelőtt a fővárosban majdnem ötezer közepiskolai tanuló gyült össze, hogy fényes és tanulságos mutatványokban bizonyítsa az ifjúság testi nevelésének eddigi eredményét. Láttam e tanulói tornamutatványokat, a lelkes fiúk és a meghatott közönség sok ezernyi számát, láttam a királyt megindultan szorítani kezét kultusz-miniszterével azon lélek hatása alatt, mely azokban az órákban minden jelenlevő keblét feszítette. Láttam és elfelejteni nem fogom, míg élek.

Ötezer fiú, aki mind tudja, hogy ő ha játszik, a hazáért teszi s hogy az ő egyéni fejlődése a nemzet fejlődésének egy mozzanata, — a nagy tömegek mozgása egy vezető, egy indulat szavára, — a fékezhetetlen tűz, mellyel az ifjúság és nézők serege az ország erejének képviselőjét: a királyt ünnepelte, — a szeretett király igaz, meghatott szeretetének látványa, — a tornáznak magának kiváló szépsége és eredményei, — a színekben dús, mozgalmas, esztétikailag is gyönyörű kép, melyet az ünnepély mutatott, — a meghajtott zászlók, a könnyező szemek, a fiúk igaz lelki tüztől s igyekezettől pirult arca, —

de főleg a mindenki szívét megragadó, emelő érzés: mindez ritka, felejthetetlen, nagyhatású ünneppé avatta e délutánt.

A nyilvánosság, a verseny, s kiüntetés minden munkára jó hatást tesz; a király jelenléte és érdeklődése a legfőbb szentesítést, a jó eredmény legfőbb biztosítékát adja meg minden ügynek. A királyi felség fénye rásürgött arra a törekvése is, mely a f. hó 3-ki nagy ünnepélyben nyilvánult: az ifjúság testi nevelésének ügyére; bizonyosnak tarthatjuk, hogy az többé nem vész homályba, hanem gyarapodni fog és mindig több sikert arat. De csak úgy, ha a nemzet általában megérti azokat, kik fiainkból erősebb, tartósabb életű, értékesebb munkájú embereket akarnak nevelni, mint mi voltunk, s a kik azt akarják, hogy a magyarságot a mivelt osztályok egyéneknek férfias ereje és jelmele is tegye tiszteltté.

Ezt felfogni s erre törekedni nagy érdekünk. Mert a rohamosan fejlődés utóbbi éveiben nemcsak a francia izgatottság és érzékiség, nemcsak a német rendszeres, tudós alaposág, hanem lassanként az angolok jól nevelt erélyes szelleme is kezd mi reánk magyarokra behatással lenni; választanunk kell öntudatosan és célszerűen: milyen mértékben fogadjunk el a nyu-

gat szellemétől egyik másik irászmét és példát? Tudnunk kell, hogy minden nemzet sorsa és jövője a egyének szellemi és testi sajátágaitól, még pedig részint örökölt, részint neveléssel fejlesztett sajátágaitól függ.

A testi nevelés tehát a legfőbb eszközök egyike arra, hogy nemzetünket erőssé és tartós életűvé tegyük, hogy nemzetünk jellemét olyan irányban fejlesszük, mely legjobban meg egyezik az emberiség változott s még sokat változó szükségletével. A lelkileg és testileg ép, erős új nemzedékek egész sorára van nemzetünknek szüksége s ilyenek nevelésének az egész világot az angolok példája vezeti. E példát kell nekünk is követni, hiven és kitartóan, ha már megkezdettük; igen helyes azonban, ha azt, a német tornázással elegyítve, helyzetünk s vagyoni viszonyaink szerint módosítjuk a részletekben.

A közoktatási kormány kebeléből kiindult élénk mozgalom most már nem fog elaludni: fel van ébresztve a nagy közönség érdeklődése, maguknak a fiúknak becsvágya, a tanítézetek vezetőinek s kivált a tornatanároknak igyekezete: a testi nevelés ügye újabb támogatást nyert s életükben halad előre.

Oly helyeken, hol eleven a társadalmi élet, a nyilvánosság, hol az

TÁRCA.

A páriák nevében.

Irla: Wachmain Hermine.

Uram, haragszik ön?

Nagynéném véghetetlenül sajnálná, miután ön azon kivételes halandók közé tartozik, kik a délibáb csalóka játékában tízezer hold saját területen gyönyörködhetnek és én már huszonkét éve várom a himzöráma mellett, hogy valaki betöltsesse velem hivatásomat.

Én Istenem, de hát mi is a bűnöm, hogy ön távolabb húzta székét az enyémtől s azt mondta: félelmetes vagyok? Mindössze egy gondolatom volt elég meggondolatlan ajkamról elröppenni, — mely szívemen keresztül menve, megfurdított ott elébb keserűségben. Nem tudom, mi okozta, a ragyogó májusi nap, mely életem sötétjét nem deríti fel egy árva sugárkával sem, vagy ez a sejtelmes zsongó tavaszi élet, mely virágokat számomra csak sirhalmonokon fakaszt, vagy az ön aranykeretes szemüvegei mögül rám vetődő gúnyos tekintet. Megdöbbenve biztosított, hogy képes volnék egy országot lángba borítani s kis szocialistának nevezett.

Ha önnek úgy tetszik, elfogadom a címet, jöllehet nem tartozom azon kiéhezett kérges tenyerű egyének csoportjába, kik orájuk veritékében emelnek ragyogó palotákat, hogy aztán állati dühvel követelve emberi jogokat, ugyanezen palotákat szétdőlják s e sivár romhalmazokra szívük elhulló vérgyöngyeivel írják rá megrendítő tanaikat. Az ő izgatott szónokai a szükség s ép azért elnyomás, fegyelem dacára ezen tanokat ajak át fogja adni ajaknak, míg sápadt orcáikra könnyeket fagyaszt a hideg s panaszszavaik meghallgatás nélkül halnak el a semmisségbe. Tehát örökök. Mint a tükör elé helyezett gyertyaláng egész káprázatos lángsört varázsol szemek elé, egy egyetlen rémtett is felidézi a jövő tükörében számtalan hasonmását, végnélküli folytatásait.

A világ forrongásában van s valamint a bor kiforrása alkalmával pincéinkben legalól sűrűsödik meg a gyilkos szénasav, úgy társadalmunkban is a legalsóbb rétegek fenyegetnek legnagyobb veszéllyel. Leszállani oda istenkiesértés. Fáklyákat gyújtani hiábavaló igyekezet, elaluznak úgyis rögtön a vészes párával telt vastag sötétségben.

Hogy tölthetné ezt ragyogással be egy gyöngye leány? És nincs jogom, hogy az éhe-

zők jalkiáltását tolmácsoljam, hisz én nem éheztem soha.

De mégis elfogadom a szocialista címet, mert ha erőm volna hozzá, én is felforgatnám, összerombolnám az erkölcsi társadalmat, hogy a nők világá újabb, egészségesebb alakban támadjon fel ismét.

És mi szükség volna arra? Kérdi ön udvarias, finom mosolyával. A nővilág mindenképen jól van elrendezve. Akár így, akár úgy kötözik a virágokat, gyönyörűségei a szemnek, illatukkal álomba ringatnak, csábos menyeyi álomba...

A homlokáról pedig leolvasható az igazi gondolatot: Talán teljes emancipációt akar? Csupán az kellene még!

Igazsága van. Az emancipáció mellett kardoskodni felesleges és nevetséges volna ma, midőn a hölgyek egy része felleli abban, hogy kártyázik, utcai ablakban könyökölve eregeti enniával rózsás szájából a poétikus füstbodorokat s még enniávalobb hangon per maga gorkombáskodik a fiatal emberekkel. Ezeknek ennyi tökéletesen elég.

A másik részt pedig talán akarjuk el- lenére emancipálták nyomasztó körülmények, emancipálta a szükség, vagy ársavaság, kiragadta őket családjuk köréből s beledobta a

iskola-fentartó testület vagyonos, hol a kifejlett egyesületi élet mozdítja elő a hivatalosan nem elég gyorsan haladó ügyeket, hamarabb fog mutatkozni a változás.

Nálunk az kevésbé várható, pedig sehol sem volna szükségesebb a fiatalság testi életének (sőt egész életfolyásának) változtatása, nemesítése; azok a fiúk, kik nem születtek erőseknek, a mi városunkban ösztönzést és alkalmat alig találnak arra, hogy magukat egészséges, erős emberekké s férfias jellemekké fejlesszék. Pedig a fiúkban meg van rá a hajlandóság és képesség; hogy bennük a testgyakorlásban való gyönyörködést egy buzgó és ügyes torna-tanár felgerjesztheti, mutatja a mostani budapesti kirándulás.

Nálunk nagyobb mértékben kell a közfigyelmet a tanuló-ifjúság testi nevelésének ügyére irányozni. A mit a király három órahosszat szemlélni érdekesnek talált, azt mi szülők még több és állandóbb figyelemre méltathatjuk.

Járjunk el a testgyakorlásból tartott vizsgálatokra, buzdítsuk a testi erő gondozására fiainkat, támogassuk a sport-egyesületet, hogy ez is jó példát adjon nekik s legelőbb is gyűjtésünk alapot, melyből évenként a főgimnázium torna-vizsgálatán néhány versenyzőjüket lehet kiosztani.

A szentesi fiúk bizonyosan leverten nézték más iskolák küldötteinek: pozsonyiak, budapestiek, szabadkaiak előbbi versenyeken, otthon szerzett s büszkén viselt győzelmi jelvényeit. Az igyekezeten ily előmozdító nálunk is megtették a jó hatást; fokozták az igyekezetet s javítják az eredményt.

Ezek kitüntetése nevelési szempontból is hasznos, az ügy érdekében pedig elengedhetetlen. A kitüntetése vágya nemes ösztön, mely sok elhanyagolt vagy parlogon hagyott s rejtett képességet érvényesített már az életben. S minél nagyobb nyilvános-

sággal történik a jutalmazás, annál inkább éreznék az ifjak az angol iskolák némelyikének falára írott mondanias igazságát, hogy: „mikor játszani látszunk, a hazáért dolgozunk.”

Rendkívüli megyegyűlés. Rendkívüli dolog történt vármegyénk törvényhatósági bizottságának f. hó 12-ki rendkívüli közgyűlésén: új prófétája támadt a sünpártnak.

Simaféreg nagybörze dolgokban utazgat ez idét: Csongrádvármegye neki olyan kicsiny, akár Macedónia volt nagy Sándornak s a piszlicsár halászatból kivágyik az országos közélet szélesebb tengerére.

Váltig töprengtünk hát — ezeket tudván — ki lépjen vajon a nagy férfiu örökébe? mig íme a f. hó 12-ken, a megyegyűlés megadta a fogas kérdésre a feleletet: a sünség vezére, Simaféreg kiköltött trónutódja Schönfeld Márton, a mindszenti nagyvezír lett.

Szüzsereplése nem esett ugyan meg valami dicőségesen, de ez ne riassa vissza a derék férfiu. Szükség van rá és beszédeire fölöttébb, mert különben egészen kiszokunk az ellenzékiekedésből, ez pedig halalos veszedelmére volna a helyi közügyeknek.

Az új vezér próbafelleptével különben imigyen történt a közgyűlés lefolyása:

Vadnay Andor dr. főispán elnök megnyitván a közgyűlést, a tárgysorozat előtt bejelenté, hogy a f. hó 8-ki nagy hódoló menetben Csongrádvármegye közönsége méltóképen volt képviselve, ami a derék banderistáink, ezek közt legelső sorban azok érdeme, kik saját költségükön, tetemes anyagi áldozattal vettek részt a menetben. Indítványozza ezért, hogy a megyegyűlés az összes bandérialistáinak jegyzőkönyvileg fejezze ki elismerését, mely indítványt egyhangúlag el is fogadták.

Áttérve ezután a tárgysorozatra, Cicatricis Lajos dr. főjegyző előterjeszté az állandó választmány határozati javaslatát a pusztaszéri Árpád-émlék alapkö avatásá-

nak f. hó 27-iki megünneplése tárgyában; mire névze az alispán meghatalmaztatnék, hogy a 2 százalékos megyei pótdó terhére, 5000 forint, vagy a szükséghez képest nagyobb összeg erejéig is utalványozhasson ki az ünnepegy költségét fedezésére, mely ünnepegy tervezetének elkészítését a milleniumi bizottságra, a kivitel, illetőleg rendezést pedig, egy — a főjegyző elnöke alatt ad hoc kiküldendő rendező bizottságra bízni.

Schönfeld Márton, a főjegyzőtől kapott felvilágosítások után s miután a főispán kimerítő előterjesztést tett az ügy miben állásáról, bejelentvén egyúttal, hogy a meghívott vendégek megvendégelését Pallavicini ögróf vállalta magára — nem szavaz meg a megye pénzből egy krajcárt se semmi népünnepegyre, hanem azt kívánja, hogy az eszem-izsom vallalatba adatvány, a kizárandó nép a maga zsebére étkezzék és igyék kint.

Fekete Márton nagyon sajnálja, hogy ilyen szép és hazafias ünnep dolgában, amilyen a pusztaszéri lesz, hol vármegyénk közönsége a vendéglátó gazda, még csak egy szó is esett, mely a magyar vendégszeretet megcsúfolásával, a vendégek pénzén akarna ünnepleni. Vissza is utasítja határozottan Schönfeld indítványát és a határozati javaslatához csatlakozik, melyet erre a közgyűlés, az összes szavazatokkal Schönfeld Márton egy szavazata ellen határozat-erőre is emelt.

Második tárgy volt, a hazai aszfaltrezervénártuslat ajánlata, a vármegyei műútki szentesi átkelési szakaszának, a Veil-féle malomig folytatólag aszfalt-makadammal való kiépítése tárgyában; mely ajánlat szerint ez a burkolás mintegy 8000 forinttal került volna többre, mint amennyi arra a költségvetésben felvéve van.

A határozati javaslat az volt, hogy a társulat ajánlatának elutasításával hitvesék fel az alispán, a kérdéses útszakasznak, a tervezetben megállapított módon való kiépítésére.

Ismét Schönfeld Márton ellenkezett, aki kijelentette ünnepegyesen, hogy az

csupán álmódosásra nevelt leánysziveket az élet piszkos hullámai közé. Ezek nevében emelek szót, mert ezeknek fedje bár testüket kopott kartonruha, vagy csillogjon rajtuk aranyékszer, láthatatlanul homlokukon ég a lealzó név: pária. Ezeket az árvákat a társadalom nem öli védőleg keblére, mostoha anyjuk, ki bezárja őket az előítéletek sötét kamarájába, fojtó légkörébe; veri őket gúnyja csipősb korcásával, vagy mi rosszabb még, alattomosan szeretetlen színelve, megmérgezi a tapasztalatlanokat.

Őn uram, persze mindezt kereken tagadja. Hiszen hasábotak irnak össze a munkás-kezek tisztelretremétségéről! Igen, a teória evvel ámit, de az élet mást, egészen mást mutat.

Lássuk csak. Megfigyeltem tegnap önt az utcán, midőn két hölgynek köszönt. Ismerem őket. Az egyik meglehetősen szegletes bakfisch, kinek arca barnára sült le még azon időkben, mikor a napon felügyelet nélkül szalagált, mert anyja a piacon vásznat mért falusi asszonyoknak.

A falusi asszonyok ostobák, tehát jól jövedelmezett a vászon, az apa emeles házat építtetett, a mama aranygyűrűvel fedte be ujját ott, ahol az olló feltörte; s leányka-

juk már sárga cipőt, florentini kalapot hord, mellesleg eljár a zenébe s egyetlen hivatása, hogy szép és kivánatos legyen addig, mig élelmes ügynökök hozzá illő férjért számolnak ki. Nevelőőjével ment — s ön levette előtte földig a kalapját.

Utána varróleányka surrant el a fal mellett, csomaggal kezében, az egyedüljárást, úgy látszik, még nem szokta meg, föl se mert nézni.

Őn ismeri pici baba korából, nem egyszer vette kezébe a ptyolat kis testet, a lágyan átölelő csipkés selyemfátyóval, egyetlen dajkáló modzolataival a szép mamát megkaegatva. A szép mama régen lehunyt a selyempilláit a sokat magasztalt égő csillagokra, a selyempolyácskából lett karton ruhácska, az úri kisasszonyból szegény leány, ön ezt száz mással egyetemben szívből, igazán szívből sajnálja s bizonyoságul leereszkedőleg börtintott a varróleányka felé, meg sem érintve kalapját, mert hát különbséget mégis csak kell tenni.

S talán azok a gyöngéd kezek, melyek úgy is alig tartják fegyverüket az élet csatájában, remegve hanyatlanok le megsebezve a meg nem érdemelt megvetés nyilatód. Az önálló leányok ok nélküli gyanúsításoknak

vannak kitéve s legyen védelmükre emelkedő fegyverük angyalian tisztá: ellenfeleikéről ráhull a szenny.

I. grófnoknak, a hogy önök mondják diskkrét mosollyal, „multja” van.

Soká tartózkodott Párisban, kissé nagyon is franciásan mulatott, eh, mit tesz az? Termeiben azért összegyűlt az előkelő világ, sok fiatal hölgy az ő bálján táncol legelőször s a mamáknak eszébe sem jut, hogy a grófnál talán nem egész alkalmas barátón leányok számára. De ha leánykájuk végigmegy az utcán egy postás vagy egy telefonos kisasszonnyal, ki testvérkéi csacsogó szájacskáinak keres kenyeret? Fi donc, gondolni reá is képtelenség. Pedig nincs min szörnyűködni, mert nagyon hasonlít a mi társadalmunk a levegőhöz: minél feljebb emelkedünk benne, annál inkább tapasztaljuk, hogy ritkul, hiányzik az élető elem, az erény.

Mosolyogva hallottam emlegetni a kis I. bárónő elmésségét, ki mert egyedül nem mehetett el, kényszerítette öreg társalgónőjét, hogy kísérje el titkos légyottra. Ugyanaz a társaság megszólalt pár perccel később egy szegény kis leányt, mert este felé, nem lévén másor ideje, egyedül sétált fel és alá az utcán, egészségi szempontból, az orvos rendeletére.

útak vármegyénkben ma rosszabbak, mint 30 év előtt voltak; hogy az útásrendszerrel szakítani kell, mert az útások csak herék és hogy 8 egy krajcárt se ad községekben való útkövezésre, hanem, ha Szentesnek tesszük, köveze az útját a maga pénzén.

F e k e t e Márton úgy látja, hogy **S c h ö n f e l d** reggel bal lábbal kelt fel. Bizony az útaink ma jobbak, mint voltak, az útásokra szükség van, az útkövezés fölött meg kár beszélni, mert ezt a vármegye már elhatározta, a miniszter is jóváhagyta és most nem erről, csupán arról van szó, hogy elfogadják-e a hazai aszfalt-részvénytársulat ajánlatát vagy ne. Ő a maga részéről az állandó választmány határozati javaslatát fogadja el.

Szóltak még e kérdéshez: **S c h ö n f e l d** Márton ismételtén, **Z s o l d o s** Ferenccs, aki az útkövezést egy időre még elhalasztaná és **C s a t ó** Zsigmond dr. alispán, mire a közgyűlés a határozati javaslatot elfogadta.

Jóváhagyták még vita nélkül Csongrád községnek az iskolai államosítására kötött szerződését és a Dorosma községi közbirtokosságnak, a miniszteri átutás szellemében átjavitott szervezési szabályrendeletét és ezzel a közgyűlés bezárult.

Minő lesz a termés?

— Gazdasági állapot. —

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot június elején, a földművelésügyi miniszterhez az állandó gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján, a következő volt:

Május második felében sem volt ugyan kedvezőbb az időjárás, mindazáltal az ország nagy részében a növényzet kedvezően fejlődött. Néhol a jó eszések hatása alatt úgy az őszi, mint a tavaszi növényzet rendkívül jól előre haladt, helyenkint azonban a szárazság és hőség miatt kissé hanyatlott. A szárazság kiterjedt az ország keleti felére, részben azonban más vidékekre is, nevezetesen Bars, Hont, Nógrád, Pozsony, Zólyom, Zemplén, Maramaros, Szabolcs, Szatmár, Bihar, Szolnok-Doboka, Maros-Torda, Beszterce-Naszód, Hajdú, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Gömör, Bereg, Borsod és Sáros vármegyékre. Helyi jellegű eszések voltak ugyan az itt felsorolt

vármegyékben is, de azért az időjárás inkább száraz volt mindenütt. A téli és tavaszi nedvesség, mely a talajt jól megtermékenyítette, most is megtartja ugyan kedvező befolyását a hegyi vidékeken, azonban már a sík és homokos részekben, a hol a talaj jóformán kőkeményiségüvé vált, a növényzet alig fejlődik, sőt helyel-közzel határozottan hanyatlott is.

Jégesó pusztított főképp az ország nyugoti felében Vas, Zala, Somogy, Sopron, Veszprém, Baranya, továbbá Nyitra, Liptó, Trencsén, Bars, Bereg, Gömör és Sáros vármegyékben; férges is pusztítanak, de inkább csak szórványosan, főképp a szárazabb helyeken, de itt-ott az eső-járta vidékeken is. Legtöbb kárt szenvedtek ezúttal a repcék és répafélék, előbbiekben a bolhák, utóbbiakban pedig a bolhák és ormányos bogarak sok kárt okoztak. Néhol a répát két, sőt három ízben is pótolni kellett. Heszenni legyek szintén mutatkoznak, de az általuk okozott kár nem jelentékeny; különben a gazdaközönség mindinkább erősebben és megfelelőbben védekezik az itt-ott fellépő heszenni legyek ellen. A drótférges és a gabonafutrinka, valamint a frit legyek az idén kevesebb kárt okoznak, mint pl. a mult évben is, a rozsdá pedig, amár több helyen fellépett, még ritka helyen okoz aggodalmat. A rozsdá a növényzetet (búza, árpa és zab) éppen azon vármegyékben támadta csak meg, a hol legerőteljesebben allanak a gabonavetésekre s a hol már a búzavetések is teljesen kaliszosok.

A mezőgazdasági munkálatokkal a gazdaközönség ebben az esztendőben korán elkezdült, de a kapásnövények első kapálása, kivált a keleti részekben, sokáig késést és így ezekben a vármegyékben különösen egyes növények jóformán silányak. Másutt, az ország túlnyomó részében idejében elvégezték a gazdák a kapálást, a növényzet is jobban áll.

A terméskilátásokról a következőket közölhetjük:

A búza bevetett területe körülbelül 55 millió kat. holdra tehető; kétséget nem szenved, hogy Magyarországon a búzatermékilátások ebben az esztendőben is, kivált egyes vidékeken, illetve vármegyékben jó középszerűek; néhol ugyanis 9—10 mm. terméshozamot is remélnek a gazdák, de azért vannak ismét oly vármegyék is, a hol a terméshozam a rendes középterméshez viszonyítva, 70—80%. Ez idő szerint országos átlagban rendes közepes termés van reményünk. A mult évben közel 40 millió mm. búzatermésünk volt, ennyire becsüljük az idei termést is, természetesen teljesen rendes viszonyok mellett. Az őszi búza főképp az alföldi

vármegyékben kalászat hányja, sőt helyenkint már gyönyörűen kikalászolt, virágozni kezd.

A rozsszal és kétszeressel bevetett területet 2 millió kat. holdra lehet tenni; holdankint átlagosan 6¹/₂ mm. termésel, egészben tehát mintegy 13 millió mm. várható. A rozsnagyobbára már mindenütt kikalászolt, sőt el is virágozott; kalászaik túlnyomólag aprók, minthogy azonban virágzására jó időt jártak s szépen fejlődött, többnyire jól tett magtermesre van kilátás.

Őszi árpából csak közepes termésre van kilátás. Az őszinél jobban áll a tavaszi árpa, kivéve természetesen azokat a vármegyéket, a hol a szárazság miatt a növényzet nem képes előrehaladni. Az őszi és tavaszi árpa területét 1.80 millió kat. holdra tesszük, a várható átlagos termést pedig kat. holdankint 6—7 métermázsára; az összes árpatermést 12 millió mm.-ra lehet becsülni.

A zabbal bevetett területet 1.72 millió kat. holdra becsüljük. A kat. holdankint várható terméseredmény, a begyűlt adatok szerint 6—6¹/₂ mm.-ra tehető, vagyis a terméskilátások kedvezőbbek, mint a mult évek voltak. Az összes mult évi termés fölül volt valamivel a 10 millió mm.-szán, holott az idén a gazdák 11 millió mm.-hoz fűznek reményt.

A repce ez évben is sokat szenvedett az időjárástól. Már a téli esős és tavaszi száraz fagyok nagyon megviselték ezt a növényt s a mi pedig megmaradt belőle, annak a bolhák és hernyók tették tönkre nagy részét. A repcetermékilátások tehát ezúttal is igen gyengék; helyenkint vannak ugyan szépen elvirágozott repcevetések, de ezek az összes megmaradt repceterületekhez viszonyítva alig emelkednek 30—40 százalékra.

A köles- és tatárka termelés nem nagy jelentőségű hazánkban; a vetések túlnyomólag kielégítően allanak, kivéve azokat a helyeket, a melyeken a szárazság és hőség nagyon visszavetette a növényzetet fejlődésében.

A kert-i növények és hüvelyesek túrhethetőn, sőt helyenkint kitünően allanak; legszebbek a Dunán túl és az alföldi vármegyékben. A dinnye és uborka, valamint a tök is az utóbbi helyeken igen jól nő.

A kukorica az ország nagy részében kielégítően áll; a szárazság némely helyen azonban annyira tönkre tette, hogy újra kellett vetni. Országos esőre nagy szükség volna főleg a kukoricának, a melynek

Több becsülést érdemel tehát az, kinek folyvást őrizet kell, mint a ki önönmagát megtudja őrizni?

Az igaz, nem mindegyik tudja. Fájdalom, sok leány van, kiknek a világban lánykodása alatt elhervadt keblén a fehér lilium. Ám sujsja ezeket a társadalom megvetéssel, eszeljen ki számukra még több paragrafust a büntető kódexben és mondjon — mea culpa. Mert ő adta meg az első lökést azon a rossz útnak nevezett lejtőn. Nem gondolta meg, hogy a varróleányok öltönye szívet is rejthet, nemcsak gombostűt és fércelő pamutot. Szívet, mely vergődik az eleinte meg nem érdemelt lenézés önsulya alatt, de érezve, hogy erény, lemondás mind nem vivhatják ki számára azt a tisztelést, mely a pamplagon henylő dologtalan hölgyek rózsás ajkait ragyogó nimbusszal köríti, másutt keres kárpótlást, feledést a nélkülözöttséért. Tisztelet helyett szeretet sugarainak akar melegedni, mégis s ez oly természetes. Nem mindenki gyűjt neveltetése alatt elegendő erkölcsi tőkét, a legtöbbször anya csak arra ügyel, hogy gyermekétől távol maradjon a kisértés és nem, hogy a kisértésben is megállja helyét. Nem mindenki bir annyi lelki erővel, hogy fejét büszkén fölemelve, neki induljon annak az

életnek nevezett sivatagnak, mondván: Magam vagyok, magam maradok! Inkább tapossak egyhangu szürke országútat, mintsem virágos ingadozó bünútra lépjek; inkább neki vágok a sötétségnek s megbarátkozom vele, de számúzóam a bolygó tüzeket. Szomjazom, míg nem találok kristályos forrásra. Meg nem nyugszom árnyas pálmák alatt, mert ágai közül kigyó ölthetné ki rám sziszegő nyelvé, csak megyek vérző lábakkal, pihenés nélkül tovább, tovább...

Oh, ha az önálló leányokat tisztelettel környeznék, óvakodnanak a nimbusukat szeretni. Helyezzék őket nem a dologtalanok fölé, de legalább velők egyenlő sorban, adják meg nekik kárpótlásul az elvesztett otthonért, fiatalságuk örömeiért, adják balszambul sebükre a mit másoknak pipereczkik gyanánt oly hódolóan nyujtanak: a becsülést. Ne cigarettázásból és kártyázásból álljon a nőemancipáció. Ne változtassa a már nyert jogokat keserű költeményekké. Számúzza a prűderiát, s helyettesítse igazi erénnyel, tegyen valóságot a látszat helyére. Ne legyen könnyebb ut a gyöngéknek elesni, hanem paizsuk. Ne adja el a küzdők erejét, hanem növelje azt erkölcsi elégtétele által, ha az

anyagi el is marad. Legyen egy szebb jövő sokat ígérő preludiuma.

És akkor eljönne egy az eddigieknél édesebb, illatosabb május. A földön, melynek vénséges testén új élet lüktet, millió leány ajka hálalhimmusban egyesülve, fenséges szép szerenádot zengne az égnek, hajnalpiros pünkösti rózsák fakadnának szenvedő arczokn, keserűségbe fulló szívek förödnék meg örömkönnyekben s ezek a könnyek harmat gyanánt hullának csodálatos új virágok kelyhébe, lehullanának a földre, megtermékenyítve azt s női nemzedék virulna fel rajta, természetesebb, őszintébb, nemesebb, mint most. Az előítéletek láncza elszakadván, felkelhetnének a himzörámák s pipere asztalok mellől, könnyítve az apa terhén. Használnák vidáman égtől nyert tehetségeiket és nem várnának összedugott kézzel türelmetlenül, mikor hoznak az ügynökök már megváltó férjet. Magától hullana ölikbe a legragyobbabb csillog, észrevétlenül, jöttét nem jelentve ölelné át őket lágy karokkal az a sejtelmes boldogság, leányalmok ragyogó kontósú tündérrálya — vizszontt tisztá szerelm.

Most pedig uram, segítsek önnek kacsagni rajongásom felett, hisz jól tudom, hogy mindez képtelenség és nem lesz való soha.

második kapálása és részben töltögetése is erősen visszamaradt.

A len és kender meglehetősen türi még a szárazságot, ahol jó esőnek nem voltak híjában, ott kifogástalanok.

A dohányra nem a legjobb idő jár, azokon a vidékeken, ahol ugyanis a legtöbb dohányt termesztik, előbb a hideg időjárás és utóbb a szárazság nagyon elcsigázta a kiültetett palántákat. A dohány országos átlagban legfeljebb gyenge közepesnek jellemezhető; kivételt képeznek természetesen és ismét csak a dunántúli részek, ahol igen szép a dohányos földek.

A takarmány és cukorrépában a földi balha, különösen pedig az ormányos bogárféle helyenkint sok kárt okozott; a nyugoti részekben sok helyen két ízben is utánültetéssel kellett pótolni a veszteséget. Általában közepesen állanak a legszebben nőnek a dunamenti vármegyékben.

A burgonya csekély kivétellel közepesen felül áll. Kapálása és részben már töltögetése is folyik.

A mesterséges kaszálók, nevezetesen a lóhere és lucerna különböző termést nyújtanak; az ország kétharmad részében jó és kielégítő, egyharmad részében azonban alig közepes az eredmény. A zöld takarmányozás következtében takarmányhiány nincsen már.

A természetes kaszálók a keleti vármegyékben, de másutt is ahol csözegek voltak, többnyire gyenge közepesen állnak; a réti füvek mintegy háromötöd része közép és közepen felül és kétötöd része azon aluli termést ígér. A fű kaszálásához hozzá fogtak. A legelők, a szikes és homokos szárazabb földek kivételével, a hol nagyon gyengék és kevés a fű, általában kielégítően állnak; míg a havasi legelők nagyobbára jók.

A szőlő az egész országban jól fakadt, de a huzamosabb ideig tartó hűvös és szeles tavasz időjárás, továbbá a dér és fagy is sok kárt okozott a friss és korai hajtásokban; utóbbi férgek is mutatkoztak több helyen, most meg a peronospora vitkóla is jelentkezik, ez utóbbi ellen azonban erősen védekeznek még ott is, ahol csak a nyomat vélték felfedezni. Általában véve tehát a szőlőtermés kilátások nem a legjobbak. De igen jó időjárás mellett azért még közepes termésre is lehetne számítani.

A gyümölcsfák, hasonlóan a szőlőhöz, gyönyörűen fejlődtek, de a hűvös idő és fagy, továbbá a tömegesen fellépett cserebogarak a jó terméskilátást jelentősen csökkentették. Alma, körte, szilva, cseresznye és meggy még csak tűrhető, sőt néhol jó termést ígérnek. Helyenkint dió és mogyoró is bőven mutatkozik. Barack azonban általában kevés lesz, sok elfogyott.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. június 14.

— **Személyi hír.** Vadnay Andor dr. főispán tegnap reggel Szegedre utazott, hol a mai nap folyamán lesz a törvényhatósági kiküldöttek újabb együttes értekezlete a milleniumi pusztaszeri ünnep tárgyában. A főispán Szegedről a fővárosba utazik ugyan, de egy napi ott tartózkodás után ismét hazaérkezik Szentesre.

— **Közigazgatási bizottság.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága, ezúttal kivételesen délután, a f. hó 12-én tartotta meg e havi rendes ülését, melyen Vadnay Andor dr. főispán elnök indítványára, legelső sorban is üdvözölték Perczel Kálmán h. pénzügyigazgató pénzügyi tanácsossá történt kinevezetése alkalmából, továbbá Szeder Jánost, hogy ismét tagja lett a bizottságnak, melynek működésében korábban is nagy ügybuzgósággal tevékenyen vett részt. Ezután tudomásul vette a bizottság a kereskedelem-

ügyi miniszter rendeletét, mellyel a vármegyének az államépítészeti hivatal költségeihez való hozzájárulását 1895—96-ra az eddigi öszszegre szállította le. Majd ugyancsak tudomásul vették ugyane minisztérium rendeletét, mely Szeged város tápi révjogát hosszabbítja meg és a belügyminiszter körrendeletét, mely szerint a községjegyzői szigorlat keretébe ezután az egyházközpontok törvények is bevonassanak és a szigorlatokra az állami anyakönyvvezetői kerületi felügyelő is meghívassék mint cenzáló. A tanfelügyelőnek Szentes város iskolaszéke némely határozatai feloldására tett előterjesztését ezúttal levették a napirendről, miután Tergina Gyula dr. tanfelügyelő személyesen jelen nem volt s végül, Fekete Márton igen erélyes és a mellett szigorúan tárgyilagos felszólalása folytán, a kincstárt képviselő pénzügyigazgatóság 666 frt 76 kros előirányzatával szemben, Teés-Fábián-Sebestyén községekre 406 frtban utalták rá a fogyasztási és italadó kezelést, amennyit a község önként is megajánlott volt.

— **Törvényszegő lelkész.** A vallás tudvalevőleg nemcsak istenfélelemre, de törvénytiszteletre is oktató. Mégis akad lelkész, aki a király által szentesített törvényt megszegi. A szegedi büntető törvényszék e miatt most Csapó János csongrádi róm. kath. lelkész fölött akart ítélni. A lelkész ugyanis sehogy sem akart megbarátkozni azzal a törvénnyel, mely szerint az a törvényes házasság, amelyet az államhatalom előtt kötnek meg. A maga részéről hatályon kívül helyezte ezt a törvényt s a múlt évi október hó 7-én Mészáros István és Makai Juliánna oдавáló párt összekette, habár tudta, hogy a pár nem jelentkezett az anyakönyvvezetői hivatalban s ez eljárással hivatott törvénytelen házasággal kergette. A lelkész, bár viruló egészségnek örvend, a vég-tárgyaláson nem jelent meg, amiért a törvényszék elrendelte, hogy a jövő tárgyalásra vezessék elő.

— **Iparosaink az orsz. kiállításon.** Iparosaink a milleniumi orsz. kiállítás meglátogatására való csoportos felrándulása tárgyában, szépen látogatott értekezlet volt a f. hó 11-én délelőtt az ipartestületi házban. Mintegy 40—45-en vehettek részt iparosaink közül az értekezleten, melynek célját Nyíry Gyula iparügyi tanácsnok, az értekezlet összehívója magyarázta meg az egybegyűlteknél, felolvastván a kiállítási igazgatóság köriratát az ily csoportos felrándulásoknak nyújtott nagy kedvezmények tárgyában. Többen szölköztek a kérdéshez, mely végül Nyíry Gyula és Bánfalvi Lajos indítványára úgy dönt el, hogy a felrándulást hármas csoportban, de egy időre elősen eszközöl s erre 3 aláírási ívet fognak kibocsátani. Az első csoportba tartoznának, kik felelőségeikkel akar-nak felutazni és a kedvezményes jegyeket, ellátást 4 napra igénybe venni; a második csoportba, ugyane kedvezmények igénybevételével a magánosan utazók, a harmadikba pedig azok, kik a két napos jegyfűzetek kedvezményét veszik igénybe, ami az illetőnek 6 frt 70 krét menet-térít jegyet, szabad lakást, szabad belépőjegyet a kiállítási területére és ugyanott két napi ebédet biztosít, az együttmaradás kötelezettségével. A felrándulás érdekében Nyíry Gyula, mint a helyi kiállítási bizottság elnöke, kérdést intézett már a kiállítás igazgatóságához és ahogy onnan a — remélhetően kedvező válasz megjön, nyomban kilesznek bocsátva

a kötelező aláírási ívek is. A felrándulás idejét az értekezlet július 23-ra határozta és pénztárosnak Hunyady Sándor ipartestületi pénztárost választották meg. Annak idején majd kellően fogjuk iparos-polgártársainkat a kirándulás mozgalma felől tájékoztatni.

— **Péternek szabad, de Pálnak nem.** A f. hó 11-én történt, hogy a rendőrség Konkoly Gáborné Galambosi Rozáltól egy szép nagy halat kobozott el. Hát ez rend van így, mert a tilalom idején senkinek azt a fajta halat árulnia nem szabad s akit tetten érnek, nemcsak hogy elkobozzák tőle a halat, de ezenfölül a halászati tilalom megszegéséért is meg kell, a törvény szigorával lakolnia. A halelkobozásban tehát nincsen semmi különös. De az már egy kissé mégis különös, hogy a Konkoly Gábornétől elkobozott tilalmas halat, ugyancsak az azt elkobozó rendőrség közfogyasztásra eladja, mint ahogy tényleg megcselekedte; mert hiszen ezzel a rendőrség nem kevésbé szegte meg a törvényt, mint Konkoly né, sőt a szegény asszonynál súlyosabban is volna büntetendő.

— **Szeged a pusztaszeri ünnepélyen.** Szeged város köztörvényhatósági bizottsága e hó 13-án, vagyis szombaton délután 4 óra-
kor rendkívüli közgyűlést tartott a pusztaszeri népnépnépy tárgyában. E rendkívüli közgyűlés tárgya volt:

Tanácsi előterjesztés a magyar állam megalapításának ezer éves emlékére Pusztaszeren emelt emléknak f. évi június hó 27-én történő átadási ünnepélyéhez küldöttség me-
nesztése s a költségekhez leendő hozzájárulás iránt.

E szerint a tanács javasolta mindazokat a közgyűléseket, amelyeket a Vadnay Andor dr. főispán elnöke mellett Szegeden tartott értekezlet elhajtott. A költségek kethatod részét Szeged város vállalja el, amely költségek a népnépnépy alkalmából felmerülnek, továbbá Pálfi Ferenc polgármester vezetése mellett a köztörvényhatóság tagjaiból tekintélyes számú küldöttséggel képviselteti magát a pusztaszeri országos emlékünnepélyen. A szegedi bandérium, nemkülönben a hőmező-vásárhelyi és csongrádmegegyi bandérium szintén részt vesznek az ünnepélyen, melynek fényes jellege így már biztosítva lesz három törvényhatóság részéről.

— **Esküvők.** Weitzner Sándor fiatal gépész Kun-Szt.-Mártonból, a f. hó 14-én, tehát a mai napon két házasságot Purjesz Gunda kisasszonnyal, Purjesz János dr. ügyvéd kedves nővérével. Az ifjú pár egyházi bealdása délután 3 óra-
kor lesz az izr. templomban. — Ugyancsak ma lép házassági frigyre öv. Klein Augustus kereskedő nő kedves leánya, Klein Kamilla kisasszony is Szolnokon, Feuer Simon félegyházi kereskedővel.

— **Közegészségügyi intézkedések.** Egész özőne a köztisztasági és közegészségügyi intézkedéseknek került most — a nyári hőség közeledtével, a rendőrséghez kivitelre. Egyik rendelet a rendőrököt utasítja, hogy tizedükben udvarról udvarra járjanak, meggyőződni a köztisztasági és közegészségügyi intézkedések miként való foganatosításáról; a másikon meg a korsorok, mérsárszéklet stb. megvizsgálásáról, a harmadikban ismét másról vagy gondoskodás. S míg a rendőrség révén a város ilyen atyai módon óvja egészségünket, másfelől ugyanez a hatóság jár elől a rossz példával, a maga nyavendőségének példátlan rondságával, a köztisztatlanság és közfertőzés terjesztésében.

— **Kitüntetett esperes.** A f. hó 8-ki hódoló diszmenet orsz. ünnepsége alkalmából ő felsége a királyi közeletünk több előkelőségét tüntette ki rendjel adományozással.

A kitüntetettek közt van Szabó János, a békés-bánati ev. egyházmegye esperese is, aki a Ferencz-József-rend lovag-keresztjét kapta. Szivből üdvözljük a kitűnő egyházi férfit, aki — mint értesülünk, a f. hó 18-án jön Szentésre kanonika vizitációra, — az öt méltán ért kitüntetésé alkalmából.

— **A szeged-kisteleki út kiépítése.** Szeged város hatóság megépítette a szeged-kisteleki útnak Szeged határába eső szakaszát úgy, hogy mindössze néhány száz méter hosszú szakasz esett az úttestből kiépítetlenül, vármegyénk területére. Most a vármegye, a pusztaszeri milleniumi emlékmű ünnepe alkalmára ezt a kis útszakaszt is megépítteti és ezzel biztosítva van Szeged és Kistelek közt, már az ünnep alkalmára is az akadálytalan kocsközlekedés.

— **A templom ünnepe.** E hó 29-én, Péter és Pál napján Dorosmán emlékeztetes ünnepély lesz. A város közönsége ugyanis ekkor ünnepli meg az odaváló római katolikus templom évszázados fennállását. — Az ünnepély sorrendje a következő: Délelőtt a száz éves templomban ünnepélyes szent mise, a mely alatt a szegedi vonós négyes egyházi zenedarabokat fog előadni. A szent misét Nagy Zakár dorosmai plébános végzi, ki mise után ünnepi beszédet is mond. Délután a dorosmai fürdőben népünnepély lesz, a melyen Varga József ottani segédlelkész mond alkalmi beszédet. A város előjárósága a templom jubilárius költségeinek fedezéséhez tekintélyes összeggel járul.

— **Évzáró vizsgáló** A szentesi ágost. hitv. evang. egyházközség népiskoláisaival f. hó 16-án, kedden a délelőtti órákban tartják meg az évzáró vizsgálatot. A vizsgálat az imaházban lesz Thomay József szegedi lelkész mint dekanus vezetésével.

— **Beöltölt italmérés.** Furcsa dűlőre jutott a túl a kurcai ártézi közfürdőnél levő italmérés bódé ügye. Mikor ugyanis a Széchenyi-ligetben levő csárdát bérbeadták, az árverésnél Burján Lajos polgármester ígéretet tett Neumann Jónás árverező vendéglősnek, hogy — mint az előző évben — 1896-ban is neki fogják bérbe adni a fürdői sörmérő helyiséget. Erre az ígéretre Neumann 500 frtra verte fel a delelői csárda bérletét és ennyit, amennyit eddig a város a csárdáért soha sem kapott, rajta is maradt az. Aztán a városi tanács tényleg Neumann Jónásnak adta oda a fürdői sörmérő bódét, mire a polgármester és a főkapitány véleményezték is, hogy a pénzügyigazgatóság a helyiségre Neumann Jónásnak adja meg az italmérési engedélyt, ami — miután a kérelmező az ezért járó illetéket befizette, meg is történt. Neumann ennyi költsége után aztán a városi közgyűlés megsemmisítette a tanács határozatát és kimondta, hogy senkinek se adja bérbe a fürdői sörmérő bódét s bár ez a közgyűlési határozat megfölbbevetett, a tanács most utastotta a rendörkapitányt, hogy a kérdéses helyen 24 órán belül szüntesse be az italmérést és eljárásáról sürgősen tegyen jelentést. Az egészről pedig most — mint halljuk — csinos hír kerekedik a város és a tanács nyakába.

— **Jó nyomon** voltunk, mikor legutóbb a sünség praktikáját leleplezve, azt irtuk, hogy alighanem kedveincire kedvezőtlen fordulat következett be a városi tanács ellen folyamatban levő fegyelmi ügyben. Ahogy épp a fegyelmi alá vontak egyikétől — másiktól halljuk, tényleg be van már adva ez ügyben az ügyészi indítvány és ez olyan természetű, hogy jónak látták rá előkészíteni a Burján Lajos mártírújtját,

melyen egészen az oszlopszentig felviheti.

— **Vörös kakas.** A f. hó 11-én éjjel 10 óra tájt tüzet jelzett az óratorony harangja az első tizedben. Kitűnt azonban néhány perc múlva, hogy az ór megtévedt s erre csakhamar a második tizedre történt a jelzés, hol Czirbus Bálint asztalosmester háza gyűlödött ki, melynek kamrájában-színjében bő tápot talált a tűz a felhalmozott gyaluforgácsban. A hiányos jelzés folytán a tűzfécskendők és a tüztöltők is elkésve érkeztek a veszedelem színhelyére, mikor a ház már jórómán porig leégett és a tűz a szomszédos épültre is átharapódzott. Csak ennek zűp-fődele árán sikerült végre a tüzet lokalizálni.

— **A szerelem örületében.** Állatias merénylőtről tett feljelentést a napokban a rendőrségnél Halustyk Katalin 14-15 éves cselédleány, aki elpanaszolta, hogy a vele együtt szolgáló Debreceni Kis Sándor béreslegény, vadsgábornak a szerelmét erőszakolta ki. A bestialis legény ügyét a rendőrség áttette a fenytető bírósághoz.

— **Munkásaink az idegenben.** A napokban 150 földmunkás hagyja el Szentest, a szülővárost, hogy messze idegenben találjon foglalkozást hosszabb időre. A munkásokat az Alvincz és Nagy-Szeben közt, Erdélyben épülő vasúthoz viszik el és a szállító a rendőrségnél kötötte meg velük a munkás-szerződést, mely őket minden önkény és túlkapas ellen — a munkaadó részéről — biztosítja.

— **Jószágveszedelem.** Sósó S. Pál királyi tanyáján a napokban 8 drb. sertés hullott el orbáncban. A hatóság a szükséges óvintézkedéseket szigorúan foganatosította a veszedelem továbbterjedésének megakadályozására.

— **Kerti mulatság.** Mint már lapunk multkori számában is jeleztük, — ma tartja meg a szentesi kereskedő ifjak egyesülete a terbe vett, táncsal egybekötött kerti mulatságát. A mulatságra meghívók nincsenek, — belépti díj nem lesz. Kezdeté este 8 órakor. A mulatságok kedvezőtlen idő esetében chilasztják.

• **Táncbanítás.** T. a. n. József és Neufeld Béla jöhírű táncbanítóknak lapunk mai számában közzétett hirdetésére e helyen is felhívjuk a szülék szíves figyelmét.

• **Lapunk mai számához** mellékelve veszik vidéki olvasóink öv. Schiller Hermanné női divattermének üzleti tudósítását, melyre a hölgyek figyelmét külön is felhívjuk.

Irodalom.

A magyar nemzet története. Vettük egyik kedvecn művünket, a Szalay-Baróti-féle »Magyar Nemzet története« című millenáris nagyszabású irodalmi vállalat 39-ik füzetét, melylyel a szép és örökbecsű munka második kötete leli befejezését. Szerzők e kötettel Magyarország történetének a vegyes házakból származott királyok korszakát — hazai történelmünk egyik legkimagaslóbbát, de egyszersmind a leggyászosabbát is fejezik be, az e korszakbeli köz- és műveltségi állapotoknak rendkívül érdekesítő eseteitüket bezárván a középkori építézetet, különösen az egyházi műemlékek s a művészeti viszonyok eleven bemutatásával s méltán mondhatják zárószavaikban, hogy e kor, bár mindössze csak kétszázhuszonöt évre terjed, eseményekben talán legváltozatosabb korszaka a magyar történetnek. Elején és végén szomorú kép tárul elénk: a bomlásnak indult s a végpusztulás örvényének szélére jutott nemzet képe. De ezzel szemben a korszak derekán hazánkat a hatalom és dicsőség oly magas fokán szemlélhetjük, a melyenre sem azelőtt, sem utóbb nem emelkedett. E kötetzáró füzet mellé van adva a címlap, a terjedelmes tartalomjegyzék és a 2-ik kötetben foglalt 250 szövegrkép és 19 műmellékletnek a jegyzéke.

A 39-ik füzet képdíszében gyönyörködve, mindenek előtt egy pazar arany- és színtényben tündöklő Corvin-codexnek a cim-

lapja ragadja meg figyelmünket abban a szemképrázató művészi kivitelben, mely Atavante kezére vall s a Corvin-codexnek megadja megbecsülhetlen értékét. Különös figyelmet érdemel az, hogy e pompás címlap is a kiadó: Wodiáner F. és fiaibudapesti nyomdai műintézetéből került ki.

A többi műmellékletek és illusztrációk a következők:

Műmelléklet: Egy Corvin-codexcímlapja. Képek: A pozsonyi főegyház; a ferenciek templomának tornya Pozsonyban; Vörös márványkő-törödek Mátyás király budai palotájáról; A bátfai váróház homlokzata; A haldokló szűz; A prágai Szt.-György szobor; Oltárkép a szepeshegyi székesegyházban; Falfestmény-részlet a vajda-hunyadi várban.

A »Képes Családi Lapok« népszerűsége oly nagy, hogy alig van Magyarországon város és falu, hol egy csomó előfizetője ne volna, de sőt külföldön, Amerikában is, százzal élnek művelt egyének, kik e lapot valóságoslag háziártaéknak szeretik. A június-szeptemberi évfolyam első számát Bomóki »Kalandorok« című regényével kezdi meg. E regény a mai társadalmi élet szereplőit festi valóságos mesteri ecsetvonásokkal. Második regénye »Darinka« címet visel, melynek szerzője Károlyi Gyula. Az említett regényeken kívül egy egész sereg hosszabb és rövidebb elbeszélés, rajz, humoroszka és jeles költemény várja a közlés sorát, még pedig mindmegannyi jónévű és neves írótól. A »Hölgyek Lapja« című mellékletén párizsi minta után készült divatképeket, divatújsításokat, érdekes cikkeket a háztartás, gazdaszonykodás és ismeretterjesztés köréből közöl. Mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal, Budapest, vadász utca 14. saját házában.

Iskolai értesítés.

Szentes város iparos tanonciskolai bizottságának f. évi június hó 6-án hozott határozatából folyólag értesítem a tanonctartó iparos és kereskedő urakat, mikép a város közönsége által fenntartott alsó fokú iparos tanonciskolában az 1895—96. tanévi osztályvizsgálatok és évzáró ünnepély a következő napokon és sorrendben fognak megtartatni, u. m.:

Június 14-én d. e. 10 órakor a szabadkézi és mértani rajzvizsga a tul a Kurcán levő rajzteremben;

Június 15-én délután 5—7 óráig a harmadik;

Június 16-án délután 5—7 óráig a második;

Június 18-án délután 5—7 óráig az első;

Június 19-én délután 5—7 óráig az előkészítő osztályba járó tanonokok osztályvizsgálatai a reform. egyház központi iskolai helyiségében.

Az évzáró ünnepély június hó 21-én délelőtt 10 órakor, a Kurcán tül levő közgyűlési teremben lesz megtartva, — mely közgyűlési határozatok és évzáró ünnepélyre a t. szülöket s általában a tanügy iránt érdeklődőket ezúton is tisztelettel meghívom.

Szentesen, 1896. június 7-én.

Nyiry Gyula,
biz. elnök.

Polg. iskolai értesítés.

Szentes város községi iskolaszéke, a város által fenntartott iskolákban következőleg állapította meg az 1895—96-ik isk. évet bezáró vizsgák sorrendjét:

Június 17-én a polgári leányiskola I-só osztálya, június 18-án a polgári leányiskola II-ik osztálya, június 19-én a polgári leányiskola III-ik osztálya, június 20-án a polgári leányiskola IV-ik osztálya vizsgája a polgári leányiskola helyiségében, mindenkor reggel 8 óratól délig. Ugyanezen idő alatt a kézimunkák és rajzok ki lesznek állítva.

Június 21-én délután 4 órakor záró ünnepély a tul a kurcai közgyűlési nagyteremben.

Gimnáziumi értesítő.

A szentes városi főgymnasumban a folyó 1895/6. tanévet berekesztő vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Június 18-án délelőtt III. oszt. human tárgyak.

- › IV. › real ›
- › VI. › human ›
- › VII. › real ›
- délután I. › real ›
- › II. › human ›
- › V. › human ›

Június 19-én délelőtt III. VIII. francia nyelv.

- › I-II. ének.
- › III-VIII. gyorsírás.

Június 20-án délelőtt I. oszt. human tárgyak.

- › V. › real ›
- › VI. › real ›
- › II. › real ›
- délután III. › real ›
- › IV. › human ›
- › VII. › human ›

Ezen vizsgálatok kezdete d. e. 8 óra, d. u. 3 óra. Torna ünnepély június 14-én délután 4 órakor. Az évváró ünnep június 29-én délelőtt 9 órakor.

Az igazgatóság.

Iskolai értesítés.

Záróvizsgák a szentesi ev. reform. egyházban az 1895—6 iskolai évről.

Június 14-én délelőtt istentisztelet végeztével a gimnáziumba járó reform. vall. fiú; — délután a polgári leányiskolába járó növendékek vallásvizsgái.

Ugyanaz nap délelőtt gyümölcsfa nemesítési vizsgálat; délután tornavizsga és női kézimunka kiállítás.

Június 15-én délelőtt a központi fiiskola V, VI-ik oszt. vagyis: Vattay Vince; délután a központi fiiskola I, II-ik oszt. vagyis Papp Lajos.

Június 16-án délelőtt a központi fiiskola IV-ik oszt. vagyis: Sajó Sándor; délután a központi fiiskola III-ik oszt. vagyis: Kovács Lajos.

Június 17-én délelőtt a kiséri fiiskola I, II, III-ik oszt. vagyis: Paksy János; délután a kiséri leányiskola I, II, III-ik oszt. vagyis: Kabai Endre.

Június 18-án délelőtt a központi leányiskola I, II, III-ik oszt. vagyis Terenyey Ferenc; délután a központi leányiskola IV, V, VI-ik oszt. vagyis: id. Csató Sándor.

Június 19-én délelőtt az alsópárti leányiskola III, IV-ik oszt. vagyis: Falabu Sándor; délután az alsópárti leányiskola I, II-ik oszt. vagyis: Szabó Lajos.

Június 20-án délelőtt a felsőpárti külső fiiskola I, II-ik oszt. vagyis: Takács János; délután a felsőpárti külső leányiskola I, II-ik oszt. vagyis: Katona József.

Június 21-én délelőtt a felsőpárti belső leányiskola III-ik oszt. vagyis: Kovács János; délután a felsőpárti belső leányiskola I, II-ik oszt. vagyis: Papp Antal.

Június 22-én délelőtt a felsőpárti belső leányiskola IV, V-ik oszt. vagyis: Varga Ferenc; délután a felsőpárti belső fiiskola I-5-ös oszt. vagyis: Körtvelyesi Sándor.

Június 23-án délelőtt a felsőpárti belső fiiskola IV, V-ik oszt. vagyis: Papp László délután a felsőpárti belső fiiskola II-ik oszt. vagyis: Németh Lajos.

Június 24-én délelőtt a felsőpárti belső fiiskola III-ik oszt. vagyis: Németh Elek tanítóvizsgái közvizsgája.

A kottaismeretből a vizsgálat június 15, 16 és 23-ik napján az illető osztályok közvizsgája alkalmával tartatik.

A közvizsgák a templomban, a kézimunka kiállítás az egyház tanácstermében, a gyümölcsfa nemesítés és tornaszak az illető gyakorló helyeken tartatnak.

A vizsgák délelőtt mindig a reggeli istentisztelet végeztével, délután pedig 3 órakor veszik kezdetüket.

Midőn a vizsgálatokra egyháztanácsunk tisztelt tagjait, a szüléket, s általán a tanítvány barátait meghívni szerencsés vagyok, kiváló tisztelettel maradtam

Szentesen 1896. június 6.

Gerbocz Lajos,
reform. lelkész, iskolaszéki elnök.

KÖZGAZDASÁG.

Széna, szalma és takarmány.

Fuchs József nagykereskedő jelentése, V., fűrdő-útca 4. (Budapest 1896. június 12.)

Csekély vételkevd mellett, szénában s szalmában a héten elegendő behozatal volt. Eladott: Széna 2—2.50 ftig; alomszalma 1.30—1.50 ftig; zsúpszalma 2—2.20; Szecska 2—2.25 100 kiló szerint fuvaronként, hazhoz szállítva. — Préselt széna 2—2.40; préselt szalma 1.25—1.40 100 kl-ként a Józsefvárosi pályaudvaron átveve.

Gabona neműk: Zab 6—6.40 ftig; tengeri 4—4.15; rozs 6.25—6.40; árpa 5 ftig, jobb minőségű valamivel drágább állomás szerint; köles 5.20—5.60; árpadara 3.80—4.15 nagyban.

Népesedési mozgalom.

(1896. június 6-tól június 13-ig.)

Születtek: Lázár Lajos, Volenszki Imre, Brodnianszki Terézia, Pataki József, Szűcs Erzsébet, Bodor Sándor, Szőke Imre, Somodi Etelka, Gere Balint, Molnár Lidia, Csányi Erzsébet, Kálmán Terézia, Balog Imre, Mikecz János, Lami Sándor.

Elhaltak: Sarkadi Szabó Eszter, 11 hó, bélhurut. Győri Katalin, 32 éves, tüdőgümőkör. Pasztor Julianna, 78 éves, vízibetegség. Négyesi Julianna, 3 éves, gégegyzenyő. Ujj Terézia, 11 hó, hörglob. Kardos Sándor, 18 éves, hashártyalob. Szathmári Nagy Béla, 6 hó, bélhurut. Pintér Mihály, 56 éves, szívűl-tengés. Dékány János, 7 éves, torokgyík. Jankai Terézia, 42 éves, méhrak. Vajda István, 60 éves, agyszélhűdés. Kánvási Tóth Mária, 70 éves, méhrak.

Hízásságra léptek: Marozsán József, Németh Rozáliával.

Vasúti menetrend.

(Érvényes 1896. május 1-től.)

Budapest—Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 30 p., 9 óra 40 p. reggel, 3 óra 15 p., 5 óra 45 p. délután, 7 ó. 5 p. este, 11 órakor éjjel.

Szolnokra érkezik 11 óra 21 p. délelőtt, 12 óra 21 p. délután, 6 óra 52 p., 9 óra 02 p., 10 óra 13 p. este, 3 órakor éjjel.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 2 ó. 24 p., 3 ó. 37 p. éjjel, 5 órakor, 8 óra 39 p. reggel, 3 óra 35 p., 4 óra 43 p. délután.

Budapestre érkezik 5 óra 45 p., 7 órakor, 9 óra 15 p. reggel, 12 ó. délbe, 6 óra 20 p., 8 óra 10 perc este.

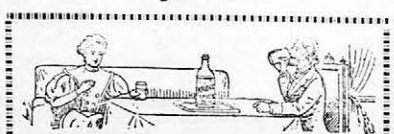
Félegyháza—Budapest.

Félegyházáról indul 11 ó. 6 p. d. e., 2 ó. 55 p. d. u. Budapestre érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 6 ó. 50 p. este.

Budapest—Félegyháza.

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel, 2 óra 30 perc délután, 4 óra 35 perc délután. Félegyházára érkezik 12 óra 11 perc délután, 4 óra 51 perc délután, 8 óra 15 perc este.

Nyiltér.

Krondorfi savanyúvíz.

Stefánia trónörökösné forrás, kitünő gyógyvíz, 12-7 kedvelt asztali víz. Szentesen mindenütt kapható.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MÁTÉFFY FERENC.

Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Észegyezni ingyen is lehetne,

Minimális áron - szintén ingyen is felváltásos lehet.

Észegyezni ingyen is lehetne.

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST

M. Devai utca 21.

Félszázad óta

kitűnőnek elismert

Arany érem Dr. SICHULSZKY Erdem érem
Pecs 1888. fele Temesvár 1889

Arckenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bannatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtak, szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 ft, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Jolliesante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer. Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s küttesek elűzésére. Egy üveg ára 1 ft 55 kr.

JOLLISSANTE-PUDER

fehér, rózsá és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arca láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

Jolliesante-Fogpor

legérszégesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítása s megővésére, mely által egyúttal a foghíris is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliesante-szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillet szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adtnak. Egy drb ára 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 ft.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. Szentesen Gömbös László gyógyszerárban. 20—11

Táncitanítás!

Van szerencsénk a t. szülők szíves tudomására hozni, hogy a **gimnázium torna-termében**, a vizsgák befejezése után, úgy aesthetikai és társalgási illemszabályokból mint kör és társas szalón táncfolyólat, egy óra terjedő **zártkörű tanfolyamot** nyitunk. Különös tekintettel a helyes tartás és mozgásra, fő-törekvésünk lesz oda hatni, hogy a társadalom követelményei tanítványaink részére lehetőleg biztosítsanak.

Szíves megkeresések kéretnek K. Tany Józsefhez, lakik: tek. A r a d i Kálmán úr házában, vagy Neufeld Bélához, lakik: K o n t z Imre asztalos m. úr házában, 264. sz. a. — intéztetni.

Mindkét helyen bővebb felvilágosítás készséggel adatik, d. e. 10—12 óra közt.

Szentes, 1896. június 14-én.

Kiváló tisztelettel:

K. Tany József és Neufeld Béla,
táncitanítók.

2—1

518 v. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. jbróság 1896. évi 2916. számú végzése következtében Szathmáry Ede ügyvéd által képviselt **Szentes-Vidéki Takarékpénztár** javára **Pandovics Döme s Dr. Filó Tihamér** ellen 450 frt s jár. erejéig 1896. évi márc. hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 1532 frtra becsült házi butorok és más tárgyak a meg fizetetlen levő követelés erejéig nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. jbróság 2916/1896. számú végzése folytán 80 frt hátr. tökékövetelés, és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Szentesen, I. r. alp. Pandovics Döme lakásán leendő eszközzésére 1896. évi június hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel, hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is fognak adni.

Kelt Szentesen, 1896. évi június hó 2-án.

VEGH SÁNDOR,
kir. bírósági végrehajtó.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálalási módszer szerint inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hímérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-társaság szivattyú- és mérleg-gyártára.

Gyönyörű minták magánfeleknek ingyen és bérmentve. Gazdag, még soha nem létezett **mintakönyvek**, szabóknak bérmentve.

ÖLTÖZÉKSZÖVETEK

Pervien és Doszking a magas Klérusnak, előírás szerinti szövetei a cs. és kir. hivatalnok-egyenruhákhoz, valamint veteránok, tüzoltók, tornászok, inasegyenruhák részére; billiard-, játékasztal- és kocsi-húzat szövetei.

Legnagyobb raktár stájer, karintiai, tiroli stb. földben, úri és női öltözékekhez, eredeti gyári áron, olyan nagy választékban, amilyent 20 szoros konkurrencia sem képes nyújtani.

Legnagyobb választék csakis finom, tartós női gyapjúkelmékben a legdivatosabb színekben. Mosó-kelmék, úti plédok 4 frittól 14 forintig, továbbá

Szabókelmék (mint ujfézés, gombok, tűk, crna stb.)

Árát erő, szolid, tartós, tiszta gyapjúkelmét és nem olcsó rongyot, mely a varrásdíjat alig éri meg, ajánl:

Stikarofsky János, Brünnben,

(az osztrák ipar központja.)

Legnagyobb gyári raktár, 1/2 millió forint értékben.

Alapított 1866-ban.

Szétküldés csak utánvétellel.

Figyelmeztetés! Ágensék és házalók a „Stikarofsky-féle árú” cége alatt szokták silány árúkat eladogatni. Nehogy a t. fogyasztó közönség félrevezetessen, ezennel kijelentem, hogy én ilyes egyéneknek semmiféle feltétel alatt sem szoktam árút eladni. 20—18

783
1896. sz.

Hirdetmény.

Aörös-tisza-marosi ármentesítő és belvízszabályozó-társulat ártérébe

és teherviselése alá az 1881. évi LII. t.-cz. alapján ideiglenesen bevont, azonban a műszaki végleges ártérfejlesztés végrehajtása következtében az ártérből **egészen** kimaradt azon kataszteri földrészek iránti **leszámolás**, a melyek az 1884, 1885, 1886, 1887, 1888 és 1889-ik években az **ideiglenes ártérfejlesztés alapján társulati kirovasokkal voltak terhelve**, a társulati közgyűlés részéről kirendelt küldöttség által felülvizsgálatván: ezen leszámolási munkálatnak az egyes községek külön-külön érdeklő részlete, **községenkénti közszemlére** tétetik ki és pedig a **f. évi június hó 10-ik napjától augusztus hó 9-ik napjáig**.

Ezen körülményre az érdekeltek földbirtokosok figyelmét hirlapok útján is ezennel felhívom, annak megjegyzésével, hogy erre vonatkozólag bővebb tájékoztatást a község, illetve város házánál és egyéb helyeken is kifüggesztett **„hirdetmények”**, úgy szintén a helyi szokás szerinti híresztelések s a közszemlére kitett leszámolási részleteknek felügyeletével megbízott előjárósági tag urak szolgáltatnak.

Szentes, 1896. május hó 27-én.

Fekete Márton,
kir. tanácsos, főigazgató.

3—3

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszagattánál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyarkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr., 70 kr.** és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros

árúsítja a magyar kir. államvasútak gépgyára új gőzgepeit.

A vételárba elfogadok, becserelek régi gépeket is, a vételár többi része pedig fizethető több évre terjedő részletekben is. Kaphatók nálam **Compound-gőzgepek** is, s mindennemű **gép-alkatrészek** és az összes kisebb gazdasági gépek, melyek közül a „Zala-Drill” ez idő szerint a legújabb rendszerű és legjobb sorvetőgép. Gyáramban elfogadok javításra mindennemű gépet, azokat he is cserélem vagy megveszem s kaphatók nálam teljesen kijavított régibb gépek is, olcsó áron. A **trieur-ok** (konkolyozók) hól igen nagy készletben lévő, azokat féláron adom. Raktárban állandó gazdag kiállítás van mindennemű egyéb gépből is. Szíveskedjenek raktáromat és gyáramat minél többen meglátogatni. Idei képes nagy árjegyzéket kívánatra megküldöm bárkinek ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros.

Sürgönyeim: Fehér, Köztelek, Bndapest.

Iroda, gyár és raktár: Budapest, IX., Üllői-út 23.

3—3

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A

„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
közösleges — 50 kottól
aranyszegélyű — 1 fittal
fülszó 100 darab

Kezesletői
Ejegyzési kártyák
időse kártyák

Menyegzői
Báti meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás
Diszmunkák
több színnyomásban is

GYÁSZJELENTÉSEK
GYÁSZSZEGÉLYŰ
NÉVJEGYEK

RAKTÁRON
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTŐ-
CZÉDULÁK
JUTÁNYOS ARBAN

SZÁMLÁK
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
JEGYZÉKEK
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

